

	22.Kas	29.Kas	Değişim		22.Kas	29.Kas	Değişim
BIST-100 Endeksi	106.588	106.904	% 0,3 ▲	EUR/USD	1,1022	1,1015	-% 0,1 ▼
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	% 11,86	% 12,14	28 bp ▲	USD/TL	5,7122	5,7460	% 0,6 ▲
Türkiye 5 Yıllık CDS	300	313	13 bp ▲	EUR/TL	6,2953	6,3336	% 0,6 ▲
MSCI GOÜ Borsa Endeksi	1.049	1.040	-% 0,8 ▼	Altın (USD/ons)	1.462	1.464	% 0,1 ▲
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	% 1,77	% 1,78	0 bp ▲	Petrol (USD/varil)	65,0	64,5	-% 0,8 ▼

bp: baz puan

Geçtiğimiz hafta ABD’de açıklanan veriler ekonomik aktivitenin bir miktar hız kazandığına işaret ederken, küresel piyasalardaki gelişmeler ABD-Çin ilişkileri ekseninde şekillendi. ABD ile ilişkilerin geleceğine yönelik beklentilerin piyasaların seyrinde etkili olduğu yurt içinde, yılın ikinci Finansal İstikrar Raporu ile dış ticaret verileri takip edildi. Bugün %0,9 olarak açıklanan GSYH büyümesi beklentiler paralelinde gerçekleşti. İmalat sanayii PMI verisi ise 50 değerinin altında kalmaya devam ederek sektörde zayıf görünümün sürdüğüne işaret ediyor.

ABD’de yoğun bir veri gündemi takip edildi.

ABD’de daha önce %1,9 olarak açıklanan 2019 yılının üçüncü çeyreğine ilişkin yıllık GSYH büyümesi %2,1 düzeyine revize edilerek beklentileri aştı. Aynı dönemde çekirdek kişisel tüketim harcamaları fiyat endeksindeki artış ise 0,1 puan aşağı yönlü revize edilerek %2,1 olarak açıklandı. Öngörülerini aşan 3. çeyrek büyüme verisine ek olarak ABD’de Ekim ayında dayanıklı mal siparişleri düşüş beklentisine karşın aylık bazda %0,6 oranında artış kaydetti. Dış ticaret dengesi Ekim’de hem yıllık hem de aylık bazda gerileyerek 66,5 milyar USD ile beklentilerin altında açık verdi. Aynı döneme ilişkin yeni konut satışları aylık bazda düşüş sergilese de 733 bin ile tahminlerin üzerinde gerçekleşti. Eylül ayı verisinin yukarı yönlü revize edilmesi de olumlu bir gelişme oldu. Ayrıca, geçtiğimiz haftaya ilişkin işsizlik maaşı başvuruları verisi de beklentilerden olumlu bir görünüm sergiledi. Ekonomik aktivitenin bir miktar hız kazandığına işaret eden verilere rağmen ülkede tüketici güven endeksi mevcut durum değerlendirmelerindeki bozulmaya bağlı olarak Kasım’da geriledi.

Türkiye ekonomisi üçüncü çeyrekte beklentilere paralel büyüdü.

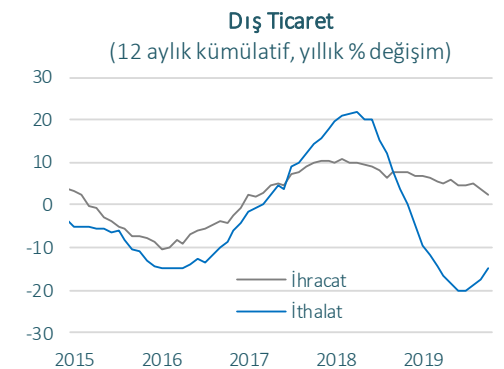
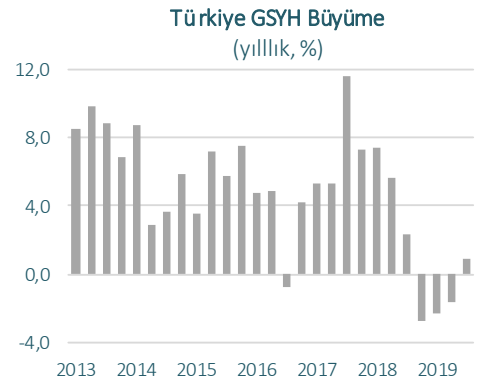
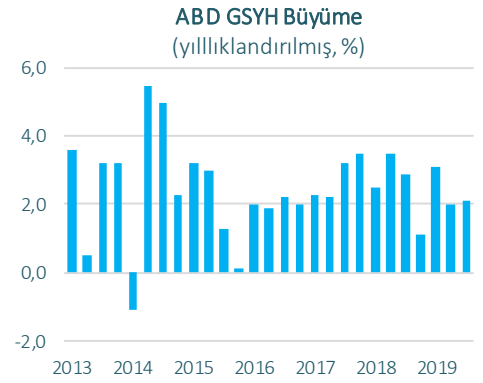
Türkiye ekonomisi üç çeyrektir yaşanan daralmanın ardından, yılın üçüncü çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre %0,9 ile beklentilere paralel bir büyüme kaydetti. Son dört çeyrek boyunca oldukça yüksek seyreden net ihracatın katkısı bu dönemde -0,2 puan olurken, yatırım harcamaları büyümeyi aşağı çekmeye devam etti. Öte yandan, tüketim harcamaları GSYH’ye 1,8 puan katkı sağladı.

Dış ticaret açığı genişlemeye devam etti.

Geçtiğimiz yılın Ekim ayında 497 milyon USD olan dış ticaret açığı bu yılın aynı döneminde 1,8 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. İhracat hacmi yıllık bazda %0,1 daralarak 15,7 milyar USD olurken, ithalat hacmi Nisan 2018’den bu yana en hızlı yıllık artışını (%8) kaydederek 17,5 milyar USD’ye çıktı. 12 aylık kümülatif verilere göre ihracat hacmi Ekim’de 170,7 milyar USD, ithalat hacmi 198,7 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Dış talep üzerinde etkili olan aşağı yönlü riskler arasında AB ekonomilerindeki yavaşlama ve korumacı ticaret önlemlerine bağlı olarak küresel ekonomik aktivitenin ivme kaybetmesi öne çıkmaya devam ediyor. Bununla birlikte, iç talepteki toparlanma çerçevesinde ithalat hacminin önümüzdeki dönemde artış eğiliminde olacağını öngörüyoruz. Bu paralelde, dış ticaret açığının izleyen dönemde genişlemeyi sürdürmesini bekliyoruz ([Dış Ticaret Dengesi raporumuz](#)).

Öncü göstergeler ekonomik aktiviteye ilişkin karışık sinyaller verdi.

Mevsimsellikten arındırılmış reel kesim güven endeksi Kasım’da bir önceki aya göre 1,7 puan artarak 105,9 seviyesine yükseldi. İmalat sanayiinde mevsimsellikten arındırılmış kapasite kullanım oranı da aynı dönemde bir önceki aya göre 0,7 puanlık

Kaynak: Datastream

artışla %76,7 düzeyinde gerçekleşti. Ekonomik güven endeksi Kasım'da aylık bazda %1,7 oranında yükselerek 91,3 seviyesine ulaştı. Öte yandan, sektörel güven endeksleri hizmetler, perakende ve inşaat sektörlerinin üçünde de zayıf bir tablo çizdi. Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre hizmetler sektörü güveni Kasım'da aylık bazda %0,7 ile sınırlı bir artış kaydederken; perakende ticaret ve inşaat sektörü güven endeksleri sırasıyla %1,1 ve %1,9 geriledi. İmalat sanayii satın alma yöneticileri endeksi (PMI) Kasım ayında 49,5'e yükselse de 50 değerinin altında kalarak sektörde zayıf görünümün sürdüğüne işaret etti.

TCMB Finansal İstikrar Raporu yayımlandı.

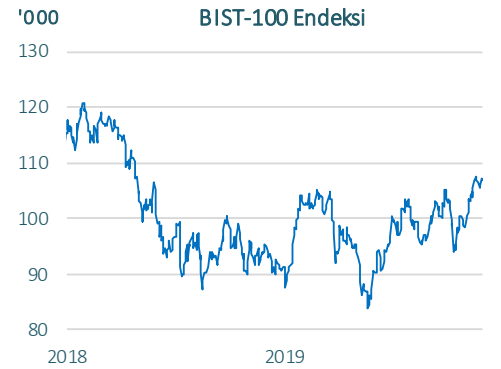
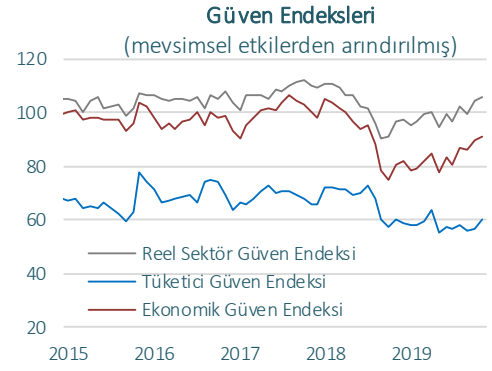
TCMB yılın ikinci Finansal İstikrar Raporu'nu yayımladı. 2019 yılı üçüncü çeyreğinde küresel finansal koşulların ılımlı seyri ile yurt içi enflasyon ve enflasyon beklentilerindeki düşüş sonucunda Türkiye'nin risk priminin ve kur oynaklığının gerilediğini kaydeden TCMB, bu durumun ekonomik aktiviteyi desteklediğini belirtti. Kredi koşullarındaki iyileşmenin iç talebe yansımalarının 2019 yılı dördüncü çeyreğinden itibaren güçlenmesini bekleyen TCMB; TL likiditesindeki artışı, fonlama maliyetindeki düşüşü ve ekonomik aktiviteye ilişkin iyileşen beklentileri kredi büyümesini etkileyen gelişmeler olarak özetledi. İktisadi faaliyete dair genel görünümün olumlu olduğunu vurgulayan TCMB, küresel büyüme görünümünü, risk iştahı ve belirsizlik algılamalarında ortaya çıkabilecek negatif yönlü gerçekleştirmeleri ve jeopolitik gelişmeleri risk faktörleri olarak sıraladı. **i**

Finansal Piyasalar...

ABD ve Çin arasında devam eden ticaret görüşmelerinde ilk imzanın atılmasına yaklaşıldığı yönündeki haberler haftanın ilk yarısında küresel hisse senedi piyasalarında alımları beraberinde getirdi. Ancak, ABD Başkanı Trump'ın, Hong Kong'daki gösterilerde uygulanan şiddet ve insan hakları ihlallerinden sorumlu tutulan Çinli yetkililere yaptırım uygulanmasını öngören yasa tasarısını imzalaması ve Çin'in ABD'ye karşılık olarak "sert önlemler" alınacağını duyurması haftanın kalanında risk algısının bozulmasına neden oldu.

Yurt içinde, ABD ile ilişkilerin geleceğine yönelik belirsizlik TL varlıklarda satış baskısı yarattı. BIST-100 endeksi haftayı %0,3 artışla kapatırken, TL dolar ve euro karşısında değer kaybetti.

Bu hafta ABD'de tarım dışı istihdam verisi öne çıkıyor. Yurt içinde ise Kasım ayına ilişkin enflasyon verilerinin izlenmesi bekleniyor.

Veri Gündemi

		Dönemi	Piyasa Beklentisi	Önceki
2 Aralık	TR GSYH Büyüme	2019 Ç3	%0,9 (G)	-%1,6
	TR İmalat Sanayi PMI	Kasım	49,5 (G)	49,0
	ABD ISM İmalat Sanayi PMI	Kasım	49,4	48,3
3 Aralık	TR TÜFE Enflasyonu, aylık	Kasım	%0,7	%2,00
	TR ÜFE Enflasyonu, aylık	Kasım	-	%0,17
	Euro Alanı ÜFE Enflasyonu, aylık	Ekim	-	%0,1
4 Aralık	ABD ADP Özel Sektör İstihdamı	Kasım	138 bin kişi	125 bin kişi
	ABD ISM Hizmetler PMI	Kasım	54,5	54,7
5 Aralık	ABD Fabrika Siparişleri, aylık	Ekim	-%0,5	-%0,6
	Euro Alanı GSYH Büyüme, revizyon	2019 Ç3	%1,2	%1,2
	Euro Alanı Perakende Satışlar, aylık	Ekim	%0,1	%0,1
6 Aralık	TR Hazine Nakit Dengesi	Kasım	-	-11,9 milyar TL
	ABD Tarım Dışı İstihdamı	Kasım	183 bin kişi	128 bin kişi
	ABD Michigan Tüketici Güven Endeksi, öncü	Aralık	96,5	96,8

(G) Gerçekleşme

Kaynak: Datastream

Sektörlerdeki Gelişmeler

Beyaz eşya satışları Ekim'de hızlı arttı.

Yurt içinde beyaz eşya satışları Ekim'de bir önceki yılın aynı ayına göre %25,8 artarak hızlı toparlanma kaydetti. Böylece yurt içi pazarda Ocak-Eylül döneminde yıllık bazda %10,3 olarak gerçekleşmiş olan daralma Ocak-Ekim döneminde %7,9'a indi. Ekim'de sektörün ihracatı yıllık bazda %2,9 azalırken, ithalatı %74,4 arttı. Ocak-Ekim döneminde ise sektörün ihracatı %0,6 artarken, ithalat %43 azaldı.

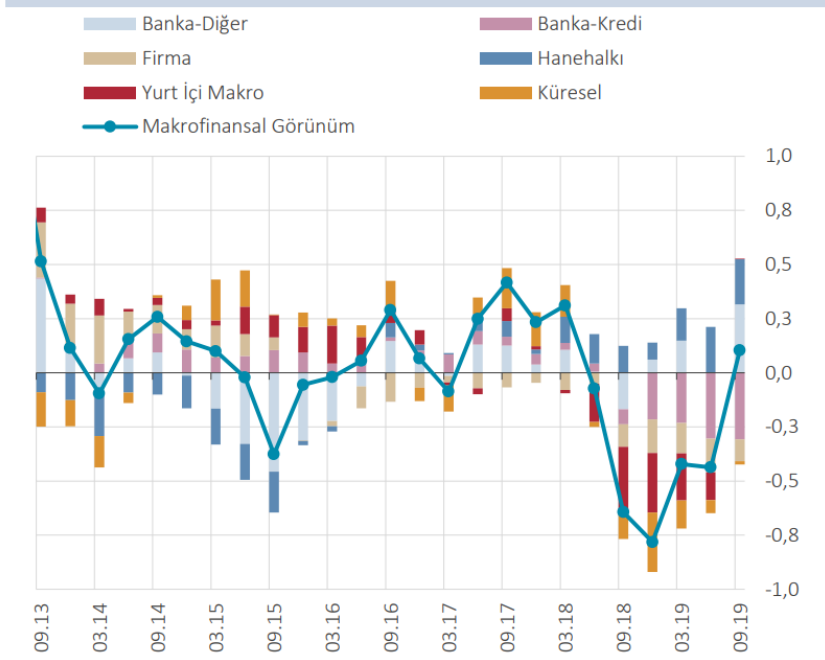
Küresel otomotiv sektörü daralıyor.

Küresel otomotiv sektörü Çin başta olmak üzere küresel ölçekte elektrikli araçlara geçişin getirdiği yüksek yatırım ihtiyacı ve otomobil talebinin düşüşe geçmesiyle son iki yıldır daralıyor. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, küresel yavaşlamanın en önemli nedenlerinden biri olarak otomotiv sektörünü görüyor. Fitch bu yıl yayınladığı bir raporda sektördeki küçülmenin diğer sektörlerle de etkisiyle küresel GSYH'yi 0,2 puan aşağı çektiğini vurgulamıştı. Aynı zamanda büyük bir emtia tüketicisi olan otomotiv sektörünün küresel metal üretiminin yaklaşık %10'unu kullanıyor olması, sektördeki daralmanın küresel metal talebini de etkilediğine işaret ediyor.

i Neden Önemli ?

Fiyat istikrarının yanı sıra finansal istikrarın sağlanmasını da hedefleyen TCMB, 2005 yılından itibaren Mayıs ve Kasım aylarında olmak üzere yılda iki kez "Finansal İstikrar Raporu"nu yayımlamaktadır. Türkiye ve dünya ekonomisindeki son gelişmelere dair değerlendirmeler de içeren raporda, finansal kesimin maruz kaldığı riskler irdelenmekte, hanehalkı ve reel sektörün durumuna ilişkin bilgilendirmelere yer verilerek genel olarak finansal sistemin karşı karşıya kaldığı kırılganlıklar ve riskler konusunda uyarılarda bulunmaktadır. TCMB, geçen hafta yayınladığı Finansal İstikrar Raporunda makrofinansal görünüme ilişkin basit ve özet bir gösterim elde etmek amacıyla "Makrofinansal Görünüm Endeksi"ni oluşturmuştur. Endeks, Finansal İstikrar Raporu'nun alt bölümlerinde yer alan temel göstergeler kullanılarak oluşturulmuş özet bir gösterimdir.

Grafik I.1: Makrofinansal Görünüm Endeksi (Standardize Endeks ve Katkılar)

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bařekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Ahmet Ařarkaya
Uzman
ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.